

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN
AFDELING VERBINDINGEN
LANGE HOUTSTRAAT 28-30 • 'S-GRAVENHAGE

'S-GRAVENHAGE, 11 April 1953

Ref. No. 5695

AAN: MIN VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Fotocopie nr: *41982*

Z DGIN DBI-/PL
DOA/OP-/ZA

FC

CODETELEGRAM

Plaats van afzending: *CANBERRA* Datum van afzending: 11.4.53
Inhoud (Paraphrase) — *Kub/NS* Datum van ontvangst: 11.4.53

GEHEIM.

Gisteren werd ik ontvangen door Casey, die, na enige beleefdheidsphrasen, wijzende op de kaart van Zuid-Oost-Azië, opmerkte, dat hij steeds aan die landen dacht. Het is jammer, zo vervolgde hij, dat wij zo weinig contact in Nieuw-Guinea hebben. De communicaties tussen Australisch en Nederlands Nieuw-Guinea moesten worden ontwikkeld. Hij dacht hierbij aan vlieg- en scheepvaartverbindingen. Hij had Nederland zes Catalinas aangeboden en sprak de hoop uit, dat deze vliegtuigen door Nederland zullen kunnen worden gebruikt. Ik gaf ten antwoord, dat "close contact" en goede communicatiemiddelen tussen de twee gebieden van groot belang waren; ontwikkeling van deze gebieden in verschillende richting zou naar mijn mening niet wenselijk zijn. Voorts deelde Casey mede, dat hij voornemens was een reis naar de eilanden in de South Pacific en Australisch Nieuw-Guinea te maken en dan een bezoek wilde brengen aan Nederlands Nieuw-Guinea. Zijn bezoek aan Nederlands Nieuw-Guinea zou door het feit, dat hij andere gebieden bezocht, niet opvallen. Desgevraagd zeide Casey, dat het reisplan nog niet definitief was vastgesteld, doch dat hij mij op de hoogte zou houden. Ik kreeg, misschien ten onrechte, de indruk, dat Casey iets over het plan van Nederlandse Ministers om een bezoek te brengen aan Nieuw-Guinea wilde horen, doch mocht niet vernemen, of Casey van dit laatste plan op de hoogte was. Zou het opportuun zijn het bezoek van de Ministers te doen samenvallen? Casey bracht nu ter sprake het verzoek van Indonesië aan Australië om een militaire missie naar Indonesië te zenden. Persoonlijk was hij hier niet voor, doch vele landen waren reeds door Indonesië benaderd en er moest rekening gehouden worden met het feit, dat Indonesië wel eens een verkeerde zou kunnen aanzoecken. (Oetoyo, die ons de dag na onze aankomst met echtgenote informeel bezocht, deelde mij mede, dat "jakarta er nog niet in geslaagd was een militaire missie te vinden. Op mijn naïeve vraag waarom de NMM moest vertrekken, gaf hij ten antwoord, dat dit een gevolg was van verwisseling van de Chief of Staff). Voor Australië zou het zeer moeilijk zijn personeel voor een militaire missie te leveren. Casey wist blijkbaar, dat er gedacht werd over een gecombineerde militaire missie van bevriende landen. Ik heb gemeend te moeten opmerken, dat Indonesië Nederland onder deze omstandigheden waarschijnlijk liever niet zag opgenomen, waarmede ik de indruk wilde vestigen, dat, indien er een gecombineerde militaire missie zou worden samengesteld, Nederland er bij hoorde.

Een uur later bezocht ik Watt, die eerstens sprak over het door hem met Minister Luns in Amerika plaats gehad hebbende onder-

Ter beveiliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal worden geantwoord.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon worden gesproken.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig te worden opgeborgen.
4. Kladpapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen te worden verbrand (versnipperen is niet voldoende).

-2-

CODETELEGRAM

GEHEIM.

houd over Nieuw-Guinea en het militaire staf comite der vijf staten. Van het Australische standpunt bent U dus reeds voldoende op de hoogte. Evenwel gaf Watt een resume hoe het ANZUS verdrag was ontstaan geheel onafhankelijk van de vijf mogendheden van het militaire staf comite, welk laatste in Singapore was ontstaan uit besprekingen met Britten (lees McDonald) en Fransen, waarbij zich later de Amerikanen hadden gevoegd, met Australië als toehoorder. (Reeds meer dan eens rapporteerde ik destijds vanuit Singapore op welke wijze McDonald de Amerikanen steeds weer voor de verdediging van Zuid-Oost-Azië, waar Indo-China als "king-pin" fungeert, trachtte te interesseren). Ik liet uitkomen, dat Den Haag niet verstoord was, doch wel bezorgd was geweest dat Nederland geheel buiten de besprekingen werd gelaten. Toen ik vroeg, of hierin verandering zou komen, gaf Watt te kennen, dat er op het ogenblik nog geen enkel vast plan bestond, doch dat na de nu plaatshebbende conferentie te Honolulu wellicht concrete plannen zouden volgen. Hoewel Australië het Nederlandse standpunt volledig kon waarderen, was dit waarschijnlijk niet het geval in Washington, waar hij in gesprekken met Bedell Smith en Dulles de indruk kreeg, dat Washington hier anders over dacht. Bedell Smith had bijvoorbeeld tegen Watt gezegd, dat de Nieuw-Guinea kwestie "interferes with our policy in Asia". (Deze laatste mededeling gelieve U als strikt vertrouwelijk te beschouwen). Watt had tevens de indruk, dat men er in Washington nog niet in zat en dat wij opnieuw moesten beginnen nieuwe functionarissen te "indoctrineren". Derhalve kon niet worden verwacht, dat Washington zich thans reeds zou willen binden door enige toezeggingen aan Nederland. Watt deelde mede, dat hij op zijn doorreis in Djakarta geen contact met de President en de Minister van Buitenlandse Zaken had kunnen krijgen, doch wel met Rashid gesproken had onder meer over militaire missie. Hij had Rashid een kwartier gegeven om op dit laatste chapter te komen, doch er kwam niets. Watt wilde dit punt beleefdheidshalve aanraken en merkte op, dat hun verzoek in "sympathetic consideration" zou genomen, doch dat deze kwestie vele complicaties en moeilijkheden in zich verborg. Bij aanraking van de kwestie van militaire missie was Rashid in zijn schulp gekropen en ik kreeg de indruk, aldus Watt, dat er sinds het verzoek iets veranderd was, hetgeen bevestigd werd door het bericht dat Ali Budiardjo inmiddels ontslagen is. Watt gaf nog enige mededelingen over China en India, waarover ik later zal rapporteren.

WINKELMAN 26.

PHR/ER.

- Ter beveiliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—
1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal geantwoord worden.
 2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon gesproken worden.
 3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig opgeborgen te worden.
 4. Kladpapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen verbrand te worden (versnipperen is niet voldoende).
 5. Afschriften van paraphrasen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen vervaardigd worden.